

Stortingets finanskomité
Stortingets energi- og miljøkomité
Stortingets kommunal- og forvaltningskomité

Oslo, 30. mai, 2024

Henvendelse vedr. sikkerhet og langsiktighet for kommunale inntekter og kompensasjon fra fornybar energiproduksjon

Landssammenslutninga av Norske Vindkraftkommuner (LNVK), Landssamanslutninga av vasskraftkommuner (LVK) og Fornybar Norge representerer sammen et flertall av vertskommuner som er aktuelle for utbygging av fornybar energi til beste for samfunnets klima-, energi- og omstillingsmål samt bedrifter som utvikler vind- vann- og solkraftprosjekter.

Organisasjonene er enige om at mer fornybar energiproduksjon i tråd med bl.a. Energikommisjonens anbefalinger må til for at norske husholdninger og norsk næringsliv skal ha sikker tilgang på rikelig fornybar energi til konkurransedyktige priser.

Utbygging av fornybar energi medfører fordeler, men også ulemper for vertskommuner. Det er et avgjørende prinsipp og en del av samfunnskontrakten mellom vertskommuner og storsamfunnet at vertskommuner som stiller areal og naturressurser til disposisjon for utbygging av fornybar energi kompenseres på en forutsigbar og målrettet måte.

For vannkraft er flere ordninger på plass, og for vindkraft utgjør eiendomsskatt og produksjonsavgiften viktige ordninger som er avgjørende for å sikre den nødvendige lokale forankring for utbyggingen Norge trenger.

Inntektssystemet for kommunene spiller viktige roller i form av utjevning, men det er et avgjørende prinsipp at ordninger som utgjør kompensasjon for ulemper av energiprojekter eller utnyttelse av lokale energiressurser må gå uavkortet til kommunen med de faktiske inngrepene.

Inntektssystemutvalgets utredning i NOU 2022:10 har skapt usikkerhet om dette. Slik usikkerhet vil gjøre det mer krevende å oppnå lokal aksept for nødvendige investeringer i fornybar energi ettersom stabiliteten i samfunnskontrakten mellom utbyggere, storsamfunn og vertskommuner utfordres.

Regjeringens forslag til nytt inntektssystem for kommunene utfordrer i hovedsak ikke dette prinsippet.

Av hensyn til forutsigbarhet og utbygging av fornybar energi oppfordrer LNVK, LVK såvel som Fornybar Norge Stortinget til å inngå et bredt forlik om stabilitet i ordninger som kompenserer vertskommuner ved å fastslå at:

- Utbygging av fornybar energi bør være basert på en samfunnskontrakt som medfører at vertskommuner for fornybar energi kompenseres på en målrettet måte, samtidig som hensynet til konkurransekraft og lønnsomhet i fornybarprosjektene ivaretas.
- Det er avgjørende for lokal aksept for utbygging at ordninger som utgjør kompensasjon for ulemper og/eller bruk av lokale naturressurser går uavkortet til kommunen(e) med de faktiske inngrepene.
- Mer av det som nå tilfaller staten og storsamfunnet i form av skatter og avgifter fra fornybar energiproduksjon bør tilfalle vertskommunen. Ordninger for lokal kompensasjon må kunne dras fra direkte i grunnrenteskatten.
- Mer fornybar energi øker den samlede verdiskaping både til glede for storsamfunnet og hele kommunesektoren.

For LNVK
Ole Erik Hørstad
Leder

For LVK
Jon Rolf Næss
Leder

For Fornybar Norge
Øistein Schmidt Galaaen
Direktør produksjon og bærekraft